

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Adam Bodnar

Warszawa,

12/11/2015

VIII.800.37.2015.AB

mgr Bożena NIECHODA
Dyrektor
Zespołu Szkół Społecznych nr 3
Białostockie Towarzystwo Oświatowe
ul. Kalinowa 5
15 - 809 BIAŁYSTOK

Szanowna Pani Dyrektor,

Jako Rzecznik Praw Obywatelskich z dużym niepokojem przyjąłem informację o incydencie, który miał miejsce na lekcji fizyki w kierowanym przez Panią Dyrektora gimnazjum. Z informacji prasowych wynika, że jeden z nauczycieli podyktował uczniom zadanie o treści, którą można zinterpretować jako ksenofobiczną oraz utrwalającą negatywne stereotypy wobec uchodźców. Gimnazjaliści mieli odpowiedzieć na pytanie: *ilu uchodźców trzeba zepchnąć z tratwy, aby dopłynąć do celu*. Taka postawa nie służy szerzeniu wartości, o których mowa w preambule do ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.), to jest: solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności.

Stosownie do treści art. 29 Konwencji o prawach dziecka przyjętej dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 ze zm.), nauka powinna być ukierunkowana na rozwijanie w dziecku szacunku dla praw człowieka i podstawowych swobód, a także przygotowanie uczniów do odpowiedniego życia w wolnym społeczeństwie, w duchu zrozumienia, pokoju, tolerancji, równości płci oraz przyjaźni pomiędzy wszystkimi narodami, grupami etnicznymi, narodowymi i religijnymi oraz osobami rdzennego pochodzenia. Z tych powodów szkoła powinna zadbać o rzetelny dialog z uczniami na temat współczesnych problemów oraz wspólnie poszukiwać odpowiedzi na związane z nimi pytania, wspierając wrażliwość, solidarność i poczucie odpowiedzialności za los innych.

Przyjmuję do wiadomości wyjaśnienia złożone w tej sprawie zarówno przez nauczyciela, jak i kierownictwo Państwa placówki. Doceniając opublikowane przeprosiny oraz deklaracje poprawy, sugeruję jednak rozwiązanie problemu w sposób spójny i systemowy. Jak się wydaje podobne incydenty są wynikiem m.in. braku rzetelnej edukacji antydyskryminacyjnej oraz szkoleń kierowanych w tym zakresie do nauczycieli i pedagogów.

Tymczasem ciekawe propozycje w tym zakresie oferują liczne organizacje pozarządowe, w tym Towarzystwo Edukacji Antydyskryminacyjnej lub Fundacja na Rzecz Różnorodności Społecznej. Należy ponadto podkreślić, że zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 sierpnia 2015 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz. U. poz. 1214) **w szkole powinny być realizowane działania antydyskryminacyjne obejmujące całą społeczność szkoły**. Z podstawy programowej kształcenia ogólnego w szkołach ponadpodstawowych wynika natomiast obowiązek nauczania o prawach człowieka tak, aby uczniowie rozpoznawali przejawy rasizmu, szowinizmu, antysemityzmu i ksenofobii oraz potrafili się im przeciwstawić.

Mając powyższe na uwadze, działając na podstawie przepisu art. 13 ust. 1 pkt 2 oraz art. 17 b pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014 r., poz. 1648), zwracam się do Pani Dyrektor z prośbą o udzielenie informacji na temat **działań podejmowanych do tej pory oraz planowanych do podjęcia w zakresie edukacji antydyskryminacyjnej tak, aby uniknąć w przyszłości podobnych incydentów**.

Z wyrazami szacunku,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Bodor'.